

MARZO 1985

DIA DE LES ILLES BALEARS

SENYORS PRESIDENTS DELS CONSELLS INSULARS, DIGNÍSSIMES
AUTORITATS, BENVOLGUTS AMICS:

A LA CELEBRACIÓ QUE FÉREM L'ANY PASSAT A MENORCA DEL
PRIMER ANIVERSARI DE L'ENTRADA EN VIGOR DE L'ESTATUT
D'AUTONOMIA, ADVERTIA QUE, MÉS ENLLÀ DE REALITZACIONS DE
GOVERN I D'ÈXITS AUTONÒMICS, L'ESTATUT I EL RÈGIM
D'AUTOGOVERN QUE SE'N DERIVA HAVIEN TENGUT LA VIRTUT DE
REVOLUCIONAR TOT EL SISTEMA DE RELACIONS BALEARS, EN UN SALT
QUALITATIU SENSE PRECEDENTS A LA NOSTRA HISTÒRIA.

IMPERCEPTIBLEMENT, SENSE QUE HI HÀGIM REPARAT GAIRE, LA
DINÀMICA POLÍTICA QUE GENEREN LES INSTITUCIONS, LES
POLÈMIQUES, LES TENSIONS ENTRE ILLES I TOT ELS AVATARS
TÍPICS DE LA LLUITA POLÍTICA HAN ANAT CONFORMANT UN PROCÉS
DE COHESIÓ SOCIAL ENTRE LES DISTINTES PARTS INTEGRANTS DE LA
COMUNITAT AUTÒNOMA QUE SERIA INJUST INFRAVALORAR. I ÉS EL
FET D'HAYER INSTITUCIONALITZAT UN CAMP DE JOC COMÚ
---L'ESTATUT--- ALLÒ QUE ESTÀ A LA BASE D'AQUESTA INÈDITA
INTERRELACIÓ BALEAR I ALLÒ QUE FA QUE, D'UNA MANERA O ALTRA,

I A TRAVÉS DE LES INSTITUCIONS, TOTS PARTICIPEM DELS PROBLEMES DE TOTS I QUE DESENROTLEM UN NOU CONCEPTE DE SOLIDARITAT BALEAR, IMPOSSIBLE I IMPENSABLE AL LLARG DE LA NOSTRA HISTÒRIA.

SOM CONSCIENT QUE EL TERME BALEARITAT O EL CONCEPTE DE "PAÍS BALEAR" SUSCITA TANTES SUSPICÀCIES COM ESCEPTICISMES. SOVINT HA ENCOBERT UNA PRETENSIO ACTUALITZADA D'HEGEMONIA DE L'ILLA MAJOR, COM SI FOS UNA ESPÈCIE ---SI EM PERMETEU L'EXPRESSIO--- D'IMPERIALISME VERGONYANT. I COMPRENC LES RESERVES D'AQUELLS QUI TENEN POR QUE UN PLANTEJAMENT AUTONÒMIC QUE CONCENTRI UN PODER, ANYS ENRERA SITUAT A MADRID, EN UNES INSTITUCIONS UNITÀRIES, PUGUI PROVOCAR UN CENTRALISME I UNA PRE-POTÈNCIA QUE SERIEN MÉS INSUPORTABLES, PERQUÈ ESTARIEN MÉS A PROP. PERÒ NO ÉS AQUEST EL CAS, SENYORES I SENYORS. PRECISAMENT L'ESPERIT I LA LLETRA DEL NOSTRE ESTATUT, DEL QUAL COMMEMORAM AVUI EL SEGON ANIVERSARI, SÓN L'EXPONENT D'UNA DOBLE DESCENTRALITZACIO: LA DE L'ESTAT EN BENEFICI DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA I LA DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA EN BENEFICI DE LES ILLES. PER TANT, EL CONCEPTE DE BALEARITAT, DE "PAÍS BALEAR" O COM EN VULGUEU DIR, NO SORGIRÀ, PERQUÈ NO EN POT SORGIR, D'UNA IMPOSICIO NI D'UNA DECISIO ARTIFICIAL, SINÓ COM A CONSEQÜÈNCIA DE LA MATEIXA DINÀMICA DELS FETS, D'UNES ILLES QUE HAN REAFIRMAT LA PRÒPIA PERSONALITAT I LES PRÒPIES COMPETÈNCIES, QUE PARTICIPEN DE LES TASQUES COMUNES I QUE S'AUTOGOVERNEN EN LES QÜESTIONS QUE ELS SÓN ESPECÍFIQUES.

AQUESTA FILOSOFIA DESCENTRALITZADORA I ENROBUSTIDORA DE LES INSTITUCIONS INSULARS ESTÀ CONTENGUDA A L'ESTATUT. PERÒ, A MÉS D'AIXÒ, NECESSITAM UNA ALTRA FILOSOFIA INTERPRETADORA, QUE ACTUÏ EN LA MATEIXA LÍNIA. AQUESTA FILOSOFIA ÉS LA QUE, UNA VEGADA I UNA ALTRA, HE PROCLAMAT: EL PRINCIPI DE SUBSIDIARIETAT. AQUESTA SUBSIDIARIETAT QUE VOL QUE ALLÒ QUE ES PUGUI RESOLDRE EN UNA INSTÀNCIA INFERIOR A AQUESTA INSTÀNCIA, S'HI RESOLGUI, FRUIT D'UNA DISPOSICIÓ I D'UN ESPERIT LIBERALS QUE NO S'AVENEN AMB VERSIONS TOTALITÀRIES I ESTATALITZADORES DE LA SOCIETAT. EN AQUEST SENTIT, EL CARÀCTER DE SOCIETAT OBERTA QUE TRADICIONALMENT HAN TENGUT LES NOSTRES ILLES FACILITEN EL PROCÉS. SI NO ES CREU EN L'INDIVIDU ENFRONT DE L'ESTAT, NO ES POT DEFENSAR GAIRE BÉ L'AUTONOMIA MUNICIPAL ENFRONT D'INSTÀNCIES SUPERIORS. I SI NO ES CREU EN L'AUTONOMIA MUNICIPAL, NO ES PODEN PROPUGNAR GAIRE UNS CONSELLS INSULARS ROBUSTS ENFRONT DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA. LA SUBSIDIARIETAT NO ÉS UNA ENTELÈQUIA O UN PRINCIPI DE LABORATORI, SINÓ UNA FILOSOFIA PROFUNDA QUE SE DIFÓN EN CASCADA PER TOTA LA SOCIETAT. ES A FORÇA DE SER LIBERALS QUE CREIM EN L'INDIVIDU, EN EL MUNICIPI, EN ELS CONSELLS. UNA ALTRA COSA SERIA HIPOCRESIA INTEL·LECTUAL O OPORTUNISME POLÍTIC.

ALS DOS ANYS D'ESTATUT D'AUTONOMIA EL BALANÇ ÉS, SENYORES I SENYORS, SATISFACTORI. HEM CULMINAT EL PROCÉS DE TRANSFERÈNCIES; HEM INSTAL·LAT FÍSICAMENT LA COMUNITAT AUTÒNOMA; HEM CREAT UNA ADMINISTRACIÓ; HEM LEGISLAT LA

NORMATIVA BÀSICA DE L'EDIFICI AUTONÒMIC I HEM COMENÇAT A FER COSES. PERÒ, LA COSA MÉS IMPORTANT ÉS, A PARER MEU, AQUEST PROCÉS DE PARTICIPACIÓ SOCIAL QUE HEM POSAT EN MARXA I QUE ES MANIFESTA, PER SUPOSAT, EN LES INSTITUCIONS, PERÒ, SOBRETOT, EN EL COMPLEX ENTRAMAT DE LES RELACIONS SOCIALS. DE VEGADES, UN POC FRÍVOLAMENT, ES DIU QUE EL NOSTRE POBLE VIU D'ESQUENA A L'AUTONOMIA. AIXÒ NO ÉS CERT, I UN OBSERVADOR UN POC MÉS PROFUND HA D'ADVERTIR QUE ELS PROBLEMES I LES QÜESTIONS QUE, ABANS, ES RESOLÍEN A MADRID, ARA ES DISCUTEIXEN I ES DEBATEN AQUÍ; QUE TOTES LES MANIFESTACIONS DE LA VIDA POLÍTICA ES PROJECTEN AMB INTENSITAT ESPECIAL EN ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ; QUE EL CONTROL DEL PODER POLÍTIC, CONSIDERAT DES DE VERSIONS DIFERENTS ---OPINIÓ PÚBLICA, PARLAMENT, CONSELLS INSULARS, ETC., ETC.--- S'EXERCEIX TAMBÉ AMB INTENSITAT ESPECIAL; QUE LA VIDA POLÍTICA I PÚBLICA NO S'ESGOTA A L'ÀMBIT DE LES INSTITUCIONS I ELS PARTITS, SINÓ QUE TOT AQUEST PLURALISME SOCIAL EN FORMA D'ENTITATS CULTURALS, ECONÒMIQUES, SOCIALS S'IMBRICA EN EL PROCÉS DE PRESA DE DECISIONS I EN PARTICIPA.

MAI, EN ELS DARRERS SEGLES DE LA NOSTRA HISTÒRIA, NO HAVÍEM ASSISTIT A UN FENOMEN SEMBLANT DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA EN ELS ASSUMPTES PÚBLICS, I AIXÒ ÉS EL MILLOR SÍMPTOMA I EL MILLOR INDICI NO JA D'UNA VITALITAT SOCIAL QUE HA TROBAT UNS CANALS DE PARTICIPACIÓ I D'EXPRESSIÓ, SINÓ DE LA PLAUSIBILITAT D'UN ESTATUT QUE HA FET POSSIBLE AQUESTA REALITAT PARTICIPATIVA.

EN CONTEMPLAR AMB SATISFACCIÓ EL CAMÍ QUE HEM RECORREGUT, ÉS BEN CLAR QUE ENCARA HI HA UN GRAN TEMA PENDENT PER A CORONAR LA VERTEBRACIÓ AUTONÒMICA. EM REFERESC, PER SUPOSAT, A LA LLEI DE CONSELLS INSULARS, UN AUTÈNTIC "SEGON ESTATUT", QUE FARÀ QUE CADA ILLA ENFRONTI LES PRÒPIES RESPONSABILITATS D'AUTOGOVERN I QUE CONSOLIDARÀ L'ESTRUCTURA DESCENTRALITZADA DE LA NOSTRA COMUNITAT AUTÒNOMA. L'ESBORRANY DEL PROJECTE DE LLEI JA S'HA ENLLESTIT I ESPERA EL CONSENS AMB LES DISTINTES FORCES POLÍTIQUES I AMB ELS CONSELLS. SERIA FRÍVOL, PER PART MEVA, SI DIGUÉS QUE LES COSES SERAN FÀCILS. NO HO SERAN, PERQUÈ NO HO SÓN. ELS PROBLEMS D'ARTICULACIÓ DE LES DIFERENTS ADMINISTRACIONS; ELS PROBLEMES DE CONTROL; ELS PROBLEMES DE FUNCIONAMENT PROPIS D'UNES INSTITUCIONS NOVES NO SÓN QÜESTIONS PETITES. PERÒ, LA COSA MÉS IMPORTANT, ARA I AQUÍ, ÉS QUE HI HAGI UNA VOLUNTAT CLARA DE CONFIGURAR ELS CONSELLS INSULARS TAL I COM ELS DEFINEIX L'ESTATUT; TAL I COM ASPIREN QUE SIGUIN LES DIFERENTS CIUTADANIES INSULARS. TAMBÉ LA COMUNITAT AUTÒNOMA VA NÉIXER SENSE EXPERIÈNCIA PRÈVIA I S'HA ANAT AFIRMANT I CONSOLIDANT EN LA CONFIGURACIÓ I L'ENTITAT PRÒPIES. NO HI HA CAP RAÓ, ABSOLUTAMENT CAP, PERQUÈ NO PUGUI PASSAR EL MATEIX AMB ELS CONSELLS INSULARS. EN AIXÒ ESTAM I EN AIXÒ POSAREM EL NOSTRE MÀXIM INTERÈS.

BÉ, SENYORES I SENYORS, POQUES COSES MÉS ES PODEN DIR EN AQUEST ACTE QUE AVUI ENS HA CONGREGAT PER CELEBRAR UN ESTATUT I UNA AUTONOMIA QUE, SENSE RENOUS NI EXAGERACIONS FA

FENT UN CAMÍ FECUND I VA CONSOLIDANT UNES INSTITUCIONS. PENS
QUE AMB EL NOSTRE SENTIT COMÚ, AMB EL NOSTRE EQUILIBRI I AMB
EL NOSTRE SENY, ESTAM CONFIGURANT UNA DE LES COMUNITATS
AUTÒNOMES MÉS EXEMPLARMENT SÒLIDES D'ESPANYA. AIXÒ NO ÉS UN
MÈRIT DEL GOVERN NI DE LES INSTITUCIONS, SINÓ DE TOT EL
POBLE BALEAR.

MOLTES GRÀCIES, SENYORES I SENYORS.